ΕΤΟΣ Η — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 10 Ἰουλίου 1894 — Ἀριθ. 360

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΥΝΩΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
34 Ὁδὸς Φιλελλήνων 34
Ἀπέναντι Ἀγγλ. Ἐκκλησίας

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα ἢ δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ θύματα τῆς ἐποχῆς. — Ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Σικάγον. Ἡμερολόγιον Ἑλληνίδος ταξειδιώτιδος. — Σύγχρονοι Ἕλληνες ποιηταὶ (ὑπὸ Εὐφρασίας Κετσέα). — Χαιρετισμὸς παρὰ διαφόροις λαοῖς (ὑπὸ δος Ἀνθῆς Βασιλειάδου). — Ὑπομονή (ὑπὸ Λευκοθέας)—Τὰ ἄνθη τῆς φιλίας (ποίημα ὑπὸ κ. Κορνηλίας Πρεβεζιώτου). — Γυναικεία Βιβλιοθήκη. — Φιλανθρωπικὸν ἵδρυμα εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Καρνώ.—Ποικίλα. Ἐπιφυλλίς.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Γ'.

Ματαιότης λοιπὸν ἡ κενοδοξία τῶν γονέων, καὶ ἀνάγκη ζωῆς καὶ ὑπάρξεως τῶν διδασκόντων, ἰδοὺ τὰ αἴτια τῶν προφορικῶν ἐξετάσεων διὰ τὴν ἰδιωτικὴν παρ' ἡμῖν ἐκπαίδευσιν· διὰ τὴν δημοσίαν δὲ ἀβελτηρία καὶ ἐμμονὴ εἰς τὰς παλαιὰς συνηθείας τῶν διεπόντων τὰ ἐκπαιδευτικὰ τοῦ ἔθνους.

Εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, τὰ διδασκαλεῖα καὶ τὰ γυμνάσια ἡ εἰκὼν τῶν ἐξετάσεων εἶναι διάφορος τῆς ἤδη περιγραφείσης. Ἐδῶ πλέον τὰ θύματα μαρτυροῦν κυριολεκτικῶς. Διὰ τοὺς διδασκάλους οἱ ὑπάρξεις αὐταὶ καὶ κατὰ τὰς ἐξετάσεις καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους παύουν νὰ εἶναι παιδιά, ἄνθρωποι, λογικὰ τέλος ὄντα. Ἢ πρέπει νὰ εἶναι ὑπερφυσικῆς τελειότητος καὶ τότε νὰ θεωρηθοῦν ἄξια τῆς προσοχῆς των, ἢ νὰ συστηθοῦν παρά τινος φίλου ἢ ἰσχυροῦ πολιτικοῦ, ἄλλως ἔτος ὁλόκληρον παρέρχεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μαθητοῦ μένει ἄγνωστον διὰ τὸν διδάσκαλον, ὅστις οὔτε ἅπαξ τὸν ἤκουσεν ἢ τὸν ἐξήτασεν, ἀλλὰ στερεοτύπως τὸν βαθμολογεῖ μὲ βαθμὸν μέτριον ἢ κακόν, διότι τὸν ὑποθέτει κακὸν μαθητήν.

Πῶς διδάσκονται τὰ μαθήματα, πῶς ἑρμηνεύονται, πῶς καὶ πότε γίνονται ἐπαναλήψεις, πῶς οἱ διαγωνισμοὶ καὶ πῶς τέλος αἱ ἐξετάσεις, ὅλοι ὅσοι ἐμαθήτευσαν εἰς δημόσια σχολεῖα τὸ εἰξεύρουν, ἀπὸ τοὺς διδάκτορας τοῦ Πανεπιστημίου, ὧν πολλοὶ διὰ τὴν σύνταξιν μιᾶς ἐπιστολῆς μεγάλους καταβάλλουν ἀγῶνας, ἕως τοὺς ἀνωτέρους λειτουργοὺς τοῦ κράτους, ὧν τινες εὑρίσκονται εἰς ἀδιάλλακτον ἔχθραν πρὸς τὴν γραμματικὴν καὶ τὸ συντακτικόν. Ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ γλυκύτερος καὶ πραότερος παιδικὸς χαρακτὴρ δὲν ἀντέχει συνήθως περισσότερον τοῦ ἔτους εἰς δοκιμασίαν τῆς δημοσίας παιδεύσεως, ἡ ἐκλεκτοτέρα διάνοια, τὸ ἀρτιώτερον πνεῦμα δὲν δύναται νὰ μὴ διαστραφῇ εἰς τὴν βάναυσον καὶ χυδαίαν ἐξέλιξιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς μηχανῆς, ἥτις ἀνηλεῶς κατασυντρίβει ὑπὸ τοὺς ἐσκωριασμένους καὶ εὐρωτιῶντας τροχούς της ὅ,τι καλὸν καὶ τέλειον ἡ γενναία φύσις δωρίζει εἰς τοὺς Ἑλληνόπαιδας ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Ἵνα δὲ κάλλιον ἐννοηθῇ ὁποίαν μόρφωσιν, ὁποῖον ἀνθρωπισμὸν παρέχει τὸ δημόσιον σχολεῖον ἀπὸ τῶν κατωτάτων τῆς δημοσίας παιδεύσεως βαθμίδων, ὁποίαν ἐξασκεῖ ψυχολογικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν παίδων καὶ τῶν δύο φύλων, δὲν ἔχει τις ἢ νὰ μελετήσῃ καὶ ψυχολογήσῃ ὀλίγον ἐπὶ τῶν τύπων καὶ φυσιογνωμιῶν τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῶν ἐξετάσεων. Ἐκτὸς ὀλίγων εὐτυχῶς ἐξαιρέσεων, τὸ γενικὸν συμπέρασμα τῆς μελέτης αὐτῆς εἶναι ἀληθῶς ἀποθαρρυντικόν.

Ἡ ἀνυπομονησία, τὸ ὀργίλον, τὸ σκαιόν, τὸ εὐερέθιστον, τὸ ὑβριστικὸν ἐν πολλοῖς, τὸ νωθρόν, τὸ ἀσύστολον, τὸ ἄδικον ἀποτελοῦν τὰ κυριώτατα γνωρίσματα μεγάλης μερίδος ἐκ τῶν διδασκόντων. Καὶ ὅλας αὐτὰς τὰς ἀρετάς των, ἐννοεῖται, ὅτι διὰ τοῦ καθημερινοῦ παραδείγματος μεταδίδουν οὗτοι καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν συνήθη τῶν γονέων ἔκφρασιν, χαλοῦν εἰς τὸ σχολεῖον. Καὶ θὰ ἐξακολουθήσουν βεβαίως νὰ χαλοῦν πάντοτε καὶ θὰ ἔχωμεν ἀναντιρρήτως χειροτέρευσιν τῆς καταστάσεως αὐτῆς, ἐφ' ὅσον διδάσκαλοι στρατολογοῦνται ἀπὸ τὰ κατώτατα κοινωνικὰ στρώματα, ἐφ' ὅσον μόνον γράμματα μανθάνουν, πάσης δ' ἄλλης οἰκογενειακῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς καὶ ἐξημερωτικῆς μορφώσεως στεροῦνται.

Τὸ δυστύχημα διὰ τὰ ἀτυχῆ αὐτὰ μικρὰ εἶναι ὅτι, καὶ ἡ

οἰκογένεια ἀγνοοῦσα τὰ στοιχειώδη πρὸς αὐτὰ φιλανθρωπικὰ καθήκοντά της συμπληροῖ ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών της τὸ καταπιεστικόν, τὸ ἐξαντλητικὸν ἔργον τοῦ σχολείου.

Οἱ γονεῖς κατὰ τὸ πλεῖστον νομίζουν, ὅτι προορισμὸς τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀποκλειστικὸς εἶναι νὰ μελετᾷ καὶ νὰ γράφῃ, νὰ γράφῃ καὶ νὰ μελετᾷ. Τὸ μικρὸν ἐπανέρχεται ἀπὸ τὸ σχολεῖον κατακουρασμένον, ἠρανισμένον. Μόλις ἀπαλλαγῇ τοῦ χαρτοφύλακος καὶ τῶν βιβλίων του, μόλις κινηθῇ ὀλίγον καὶ φανῇ διατεθειμένον νὰ τρέξῃ ἢ νὰ παίξῃ, ἡ φωνὴ τῆς μητρὸς ἀνηλεής, ἄκαμπτος τὸ καλεῖ: τὸ βιβλίον σου· τὰ μαθήματά σου. Γρήγορα. Δὲν θὰ προφθάσῃς.

Καὶ τὸ δυστυχὲς ἐκεῖνο πρέπει πάλιν νὰ ἐνθρονισθῇ πρὸ τραπέζης καὶ νὰ ἀρχίσῃ νὰ γράφῃ καὶ νὰ μελετᾷ, ὁ θεὸς εἰξεύρει μὲ τί διάθεσιν καὶ προσοχήν.

Εὐθὺς μετὰ τὸ δεῖπνον τὰ ἴδια μέχρι τῆς δεκάτης καὶ ἑνδεκάτης τῆς νυκτός, καὶ ἐὰν δὲν τὸ πράξῃ ραβδισμοὶ καὶ φωναὶ καὶ ὕβρεις ἐκ μέρους τῶν γονέων.

Ἔπειτα δὲν εἰξεύρω ποῖος φιλόσοφος εἶπεν, ὅτι ἡ παιδικὴ ἡλικία εἶναι ἡ καλλιτέρα ἐποχὴ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Ἴσως διὰ τὰ παιδιὰ τῶν πολιτισμένων ἀνθρώπων. Διὰ τὰ ἰδικά μας ὅμως ἡ παιδικὴ ἡλικία εἶναι ἡ μαρτυρικωτέρα πάσης ἄλλης, ὄχι μόνον κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐξετάσεων, ὅπου πλέον τὰ παιδικὰ βάσανα φθόνουν εἰς τὸ ζενίθ των, ἀλλὰ πάντοτε καὶ παντοῦ εἴτε εἰς τὸ σχολεῖον, εἴτε εἰς τὸν οἶκον, εἴτε ὑπὸ τὰ βλοσυρὰ τῶν διδασκάλων βλέμματα, εἴτε ὑπὸ τὴν κατηφῆ καὶ συνωφρυωμένην τοῦ πατρὸς ὄψιν.

Πεινοῦν δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ φάγουν χωρὶς νὰ ζητήσουν ἄδειαν. Διψοῦν δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ πίουν. Κουράζονται δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα, χωρὶς ἄδειαν, νὰ ἀναπαυθοῦν. Θέλουν νὰ γελάσουν, συγκρατοῦν τὸν γέλωτά των, θέλουν νὰ φωνάξουν συγκρατοῦν τὴν φωνήν των. Πάντοτε πιεσμένα, πάντοτε στενοχωρημένα, πάντοτε σιδηροδεμένα μὲ τὸ μὴ τὸ αἰώνιον καὶ τὸ αὐτὸ πρέπει καὶ ἐκεῖνο δὲν πρέπει. Ἐὰν δὲ ἡ καλή, ἡ γενναία, ἡ μεγάλη αὐτὴ μάννα ἡ φύσις δὲν τὰ ἐφωδίαζε μὲ τόσην καλοσύνην καὶ ἀγάπην πρὸς ὅλους καὶ πρὸς ὅλα, μὲ τόσην αὐταπάρνησιν καὶ ἀνεξικακίαν, βεβαίως ἡ στοργή, ἣν παρ' αὐτῶν ἀπαιτοῦμεν δι' ὅ,τι δῆθεν ὑπὲρ αὐτῶν κάμνομεν, θὰ ἦτο ἓν πολὺ παράδοξον καὶ ἀλλόκοτον αἴσθημα, οὐδὲν ἄλλο ἔχον ἐκ τῆς στοργῆς εἰμὴ μόνον τὸ ὄνομα.

ΑΠ' ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΣΙΚΑΓΟΝ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΙΔΟΣ

ΜΒ΄.

Ἡ τέχνη εἶναι βεβαίως ὡραῖον πρᾶγμα, ὁ ἐνθουσιασμὸς ἐξ οὗ εἴχομεν καταληφθῆ ἀπερχόμεναι τῆς πρωϊνῆς ἐπισκέψεώς μας ἀπὸ τοῦ καλλιτεχνικοῦ μεγάρου τῆς Ἐκθέσεως ἐπίσης εὐχάριστον αἴσθημα, ἀλλὰ κατὰ νόμους προαιωνίους ὁ στόμαχος δὲν ἀρκεῖται εἰς καλλιτεχνικὰς καὶ αἰσθηματικὰς ἀπολαύσεις. Ἡ δωδεκάτη εἶχε πρὸ πολλοῦ παρέλθει καὶ ὁ ἥλιος λευκός, καίων, ἀποτυφλωτικὸς ὑπερμεσουράνει, διαχέων ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ θρόνου του λαύραν ἀσφυκτικὴν ἀνὰ πᾶν σημεῖον τῆς Λευκῆς Πόλεως. Ἡ λίμνη μὲ τὸ στάσιμον κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὕδωρ της ἀπέπνεε σχεδὸν λευκὸν καπνὸν τόσον ἦσαν πυρίκαυστα καὶ θερμὰ τὰ πρὸς αὐτὴν ἐκπεμπόμενα ἀργυρᾶ βέλη τοῦ ἡλίου καὶ λεπταὶ διαφανεῖς τολύπαι ὡσεὶ ἐπίστρωμα λευκοφαίου γάζης ὑπεγειρόμενον ἐπέπλεε τῆς κρυσταλλώδους αὐτῆς ἐπιφανείας.

Ἔξω εἰς τὰ ἄνδηρα οἱ ἰσχυρότεροι θάμνοι, χωρὶς ἱκμάδα κἂν δρόσου, διψαλέοι μὲ τὰ φύλλα των ἀπολεπτυμένα μόλις ἐκρατοῦντο ὀρθοὶ ἐπὶ τῶν στελεχῶν καὶ τῶν μίσχων των, ἐνῷ τὰ τρυφερὰ ἀνθύλλια ἔκλινον ἀποχρωματισμένα πρὸς τὰ κάτω τὰς περικαλλεῖς στεφάνας των, ἀσφυκτιῶντα, λιποψυχοῦντα, ἀνταλλάσσοντα τὴν ὡραίαν, τὴν μυροβόλον ψυχήν των πρὸς τὰ πύρινα, τὰ φλογερὰ ἡλιακὰ φιλήματα.

Ἦτο ἡ στιγμὴ τῆς νάρκης, τῆς ἀναπαύσεως, τῆς ἀνακτήσεως δυνάμεων. Καὶ διὰ τοῦτο ἀραιῶς αἱ ἀτμάκατοι καὶ αἱ λέμβοι καὶ αἱ γόνδολαι διέσχιζον κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τὰς θαλασσίας πλατείας καὶ διώργυας, ἀραιότερον ἔτι οἱ τὰ κινητὰ φορεῖα σύροντες ἀχθοφόροι ἐφαίνοντό που. Ἀπεφασίσθη νὰ μεταβῶμεν νὰ προγευματίσωμεν εἰς τὸ ἐστιατόριον τοῦ Γυναικείου μεγάρου, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπεῖχε καὶ πολὺ τοῦ καλλιτεχνικοῦ. Ἡ μετάβασις ἐγένετο ἄνευ ἐπεισοδίου τινὸς ἡσύχως καὶ ἀναπαυτικῶς χάρις εἰς τὴν τυχαίαν ἐκεῖθεν διάβασιν ὁμάδος φεσοφόρων Τούρκων, φερόντων ἐπ' ὤμων τὰς portoutines των καὶ δεχθέντων νὰ μᾶς χρησιμεύσωσιν ὡς ὑποζύγια μέχρι τοῦ μεγάρου ἀντὶ ἡμίσεος δολλαρίου.

Τὸ ἁλματικὸν ἐκείνων πήδημα ἐξασκεῖ περίεργον ἐπενέργειαν ἐπὶ τοῦ στομάχου. Δὲν εἶναι ἀκριβῶς οὔτε τὸ αἴσθημα τῆς κινήσεως τῆς ἁμάξης, οὔτε τοῦ σιδηροδρόμου, ἀλλ' οὔτε τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἐγὼ τοὐλάχιστον κατὰ τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα λεπτά, καθ' ἃ οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ ἄνθρωποι δίκην ὑποζυγίων ἔφερον ἐπὶ τῶν τυλωδῶν βραχιόνων τὸ μικρὸν ἄνευ τροχῶν coupé ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπωχούμην, ἠσθανόμην ἓν εἶδος λιποψυχίας, ἓν εἶδος στομαχικῆς ἐξαντλήσεως παραδόξου.

Ὅταν κατῆλθον ἀνέπνευσα ἐλευθέρως. Ἴσως ἡ ἰδέα, ὅτι ἄλλοι ἄνθρωποι κινοῦνται, τρέχουν, περιπατοῦν δι' ἐμὲ μὲ ἔκαμνε νὰ χάνω τὸ αἴσθημα τῆς αὐθυπαρξίας μου. Ὅπως δήποτε τὴν πολυτέλειαν αὐτὴν τῆς μετατοπίσεως διὰ πρώτην μόνον καὶ τελευταίαν, ἐλπίζω, ἐπὶ τῆς ζωῆς μου φορὰν ἐδοκίμασα.

Εἰσήλθομεν εἰς τὸ Γυναικεῖον Μέγαρον, μὲ ἐφόδια ἀπὸ μεγάλην πεῖναν καὶ ζέστην, κατάκοποι καὶ χωρὶς οὔτε δεξιὰ, οὔτε ἀριστερὰ νὰ ἴδωμεν διηυθύνθημεν εἰς τὸν ἀνελκυστῆρα. Ἀνήλθομεν δι' αὐτοῦ τοὺς τρεῖς ὀρόφους καὶ εὑρέθημεν πρὸ μεγάλου ὑπερῴου, ὅπου συνωθοῦντο ἀνὰ ἑκατοντάδας γυναῖκες ἄνδρες καὶ παιδιὰ πάσης ἡλικίας. Ἐκεῖ ἀνεμείναμεν ἐπὶ ἓν τέταρτον τὴν σειράν μας, μέχρις οὗ τέλος ἀνήλθομεν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωστέγων καὶ τῶν κρεμαστῶν κήπων ἄγον ἐστιατόριον. Ὅλαι αἱ τράπεζαι ἦσαν κατειλημμέναι, καὶ βλέμμα ἀπελπισίας, ἀπογοητεύσεως, παραπόνου περιεφέρομεν ἀνὰ τοὺς εὐτυχεῖς ὁμίλους, οἵτινες ἔτρωγον ἤδη τὰ παγωτά των ἢ ἔπινον τὸν καφέν των ἡσύχως καὶ εὐθύμως.

Φαίνεσθε πολὺ κουρασμένοι, ἔλθετε, ἡμεῖς ἐτελειώσαμεν, μᾶς εἶπεν ἐγειρόμενος εὐγενής τις κύριος, ὃν ἠκολούθησαν οἱ λοιποὶ συνδαιτυμόνες του.

Τὰ μάκτρα ὅλα ἐκ λευκοῦ ἀπορροφητικοῦ σιγαροχάρτου, ἔφερον τὰς εἰκόνας τῆς προέδρου τῆς Ἐκθέσεως ἢ τῶν κυριωτέρων διοργανωτριῶν αὐτῆς καὶ εἰς γωνίαν τινὰ αὐτῶν ἀποτυπωμένον τὸν καταλογον μετὰ τοῦ τιμολογίου τῶν φαγητῶν.

Ἓν πρόγευμα καλόν, γευστικὸν μὲ πολλοὺς καρποὺς καὶ παγωτὰ μᾶς ἔκαμε νὰ λησμονήσωμεν ὅλην τὴν ζέστην καὶ τὸν κόπον καὶ τὴν ἐξάντλησίν μας καὶ μᾶς διέθεσε τόσον καλῶς καὶ εὐχαρίστως, ὥστε καὶ καθ' ὅλας τὰς μεταμεσημβρινὰς ὥρας νὰ συνεχίσωμεν τὴν εἰς τὸ Καλλιτεχνικὸν Μέγαρον ἐπίσκεψίν μας. Αὐτὴν τὴν φορὰν εἰσήλθομεν ἐκ τῆς δυτικῆς θύρας καὶ διηυθύνθημεν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς κεντρικῆς στοᾶς μεγάλας πτέρυγας τοῦ μεγάρου. Ἐνταῦθα εἶχον ἐκτεθῆ εἰς σειρὰν ἀτελεύτητον περικαλλεστάτων αἰθουσῶν ὅλα τὰ ἀριστουργήματα τῆς ζωγραφικῆς, ἔργα τῶν ὀνομαστοτέρων ζωγράφων τοῦ κόσμου, ἐκτιθέμενα ἢ παρ' αὐτῶν τούτων, ἢ παρὰ τῶν Ἀμερικανικῶν Μουσείων, παρ' ὧν εἶχον ἀγορασθῆ, ἢ παρὰ τῶν ἑκατομμυριούχων Ἀμερικανῶν, οἵτινες διαθέτουν μυθώδη ποσὰ πρὸς καταρτισμὸν πινακοθηκῶν βαρυτίμων. Ἓν ἕκαστον τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν εἶχε καὶ τὴν αἴθουσαν ἢ μᾶλλον τὰς αἰθούσας του, διότι τῆς Νορβηγίας μόνον ἠριθμήσαμεν τρεῖς τοιαύτας, περιεχούσας ἔργα τέλεια. Ἰδίως διάφοροι εἰκόνες παραστάσεων ἁλιείας ἦσαν τόσον ζωνταναί, μὲ τόσην φυσικότητα ἀνὰ πᾶσαν λεπτομέρειάν των, ὥστε ἠσθανέτό τις σχεδὸν τὴν ἁλμυρὰν ὀσμὴν τῆς ταραχώδους θαλάσσης, καὶ κατενόει, ἐμάντευεν, ἔζη τρόπον τινα, ἐφ' ὅσον τὰς ἔβλεπε, τὸν βίον ἐκεῖνον τοῦ πρὸς τὴν μαινομένην θάλασσαν παλαίοντος νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ διὰ τὸν ἄρτον του μετὰ τοῦ ὑγροῦ αὐτοῦ θηρίου ἀφόβως καὶ ἀποφασιστικῶς μονομαχοῦντος.

Εἰς τὰς εἰκόνας αὐτὰς ἐν γένει σᾶς τυναρπάζει τι ὅλως ἀσύνηθες. Δὲν εἶναι βεβαίως οὔτε ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἐκτελέσεως, οὔτε τὸ ὡραῖον τῶν γραμμῶν καὶ τὸ εὔπλαστον τῶν σχημάτων, οὔτε ἡ ζωὴ τοῦ φωτὸς ἐν τῇ πολυποικίλῳ αὐτοῦ διανομῇ. Ὁ συνειθισμένος ὀφθαλμὸς εἰς εἰκόνας τῶν γαλλικῶν καὶ ὁλλανδικῶν καὶ ἑνετικῶν καὶ ἰταλικῶν σχολῶν, ἐδῶ εὑρίσκεται ἐν παραδόξῳ, ἐν ἀνεξηγήτῳ καταπλήξει. Δὲν βλέπετε τὴν φύσιν εἰς τὰς εἰκόνας αὐτάς, οὔτε τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, οὔτε τοὺς κυματισμοὺς τῆς θαλάσσης, οὔτε κἂν τὴν μορφήν, τὸ ὕψος τῶν προσώπων. Βλέπετε τὴν ζωὴν ἀγωνιζομένην. Βλέπετε τοὺς μῦς, τοὺς τένοντας, τοὺς θρόμβους τοῦ ἱδρῶτος, τὴν βαρεῖαν ἀναπνοήν, τὰς ἐξοιδημένας φλέβας, τὰ χαλύβδινα νεῦρα εἰς πάλην διηνεκῆ, εἰς ἀγῶνα ἀκατάπαυστον καὶ ἡ ἀρχέγονος εἰκὼν τῆς δαμαζούσης τὴν φύσιν ζωῆς ἀναπαρίσταται εἰς τὴν Νορβηγικὴν Σχολὴν ἐν ὅλῃ τῇ ἀνεπιτηδευτῳ, τῇ ἀγρίᾳ, τῇ φυσικῇ μεγαλοπρεπείᾳ της. Καὶ ἐνόσῳ περιεφερόμην ἀνὰ τὰς αἰθούσας ταύτας μοὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἀνεγίνωσκον τὰς ὡραίας σελίδας τοῦ Pecheurs d'Islande τοῦ Loti καὶ ἐν τῇ φαντασίᾳ μου ἀναπαρίστατο πλήρης ἡ ζωή, τῶν λαῶν τῶν ὑπερβορείων χωρῶν, λαῶν τόσων διαφόρων ἠθῶν καὶ ἐθίμων, ἀλλὰ τόσον διὰ τῆς φυσικῆς ἰσχύος καὶ ἀντοχῆς των ἐπιβαλλομένων.

Εἰς τὸ διαμέρισμα τῶν καθαρῶς Ἀμερικανικῶν ἔργων δὲν εἴχομεν νὰ διαθέσωμεν πολὺν καιρόν. Ἄλλως κατ' οὐδὲν ἡ Ἀμερικανικὴ Σχολὴ διαφέρει τῶν Εὐρωπαϊκῶν, ἀφοῦ καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ καλλιτέχναι ὅλοι εἶναι μαθηταὶ τῶν σχολῶν τῆς Ἰταλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Γερμανίας. Αἱ συλλογαὶ τῶν ἰδιωτῶν εἶναι ἀληθῶς ἀνεκτίμητοι, ὡς καὶ τῶν μικρογραφημάτων, πολὺ δὲ περισσοτέρους Vau-Dyck Renbraudt, Tenier καὶ Ραφαήλους ἀπαντᾷ τις ἐδῶ ἢ εἰς τὰ γνωστότερα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Μουσείων.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν, ἐνῷ ὁ ρωσσικὸς στρατὸς ἐβάδιζε πρὸς τὸν Αἷμον, ἡ δ' Ἑλλὰς ἐφλέγετο ὑπὸ τοῦ πατριωτικοῦ πόθου νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὴν πάλην, ἐνῷ ἡ νεολαία παρεσκευάζετο πρὸς πόλεμον, αἱ δ' Ἑλληνίδες κατεσκεύαζον μοτόν, ἡ ἀθηναϊκὴ κοινωνία πυρέσσουσα ἐν τῇ προσδοκίᾳ σπουδαίων περιπετειῶν ἀφ' ὧν ἐξήρτητο τὸ μέλλον τῆς πατρίδος, ἀνεκουφίζετο παρακολουθοῦσα τὰς φάσεις φιλολογικοῦ ἀγῶνος, οὗτινος οἱ τε ἀγωνισταὶ καὶ κριταὶ συνωθοῦντο ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου «ὁ Παρνασσός».

Ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ συλλόγου τούτου ἐγένετο δραματικὸς διαγωνισμός. Οἱ διαγωνισθέντες ἦσαν πολλοί· — περὶ τοὺς δώδεκα — ἐν τούτοις οὐδὲν ἐκ τῶν ὑποβληθέντων εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ἔργων ἐκρίθη ἄξιον τοῦ ποιητικοῦ ἄθλου.

Ὁ εἰσηγητὴς κ. Ροΐδης συγγραφεὺς εὐφυέστατος, κριτικὸς ὀξύνους καὶ πεπαιδευμένος, συνεπέραινε μᾶλλον ἐσπευσμένως, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως δεδομένων, ὅτι «ἡ παροῦσα ἐποχὴ εἶναι ποιητικῶς στεῖρα». Κατὰ τὸν κ. Ροΐδην, «οὐδεὶς ποιητὴς δύναται νὰ γεννηθῇ ἐκτὸς ποιᾶς τινος ποιητικῆς ἀτμοσφαίρας», ἐν δὲ τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ ἰσχυρίζετο, ὅτι τοιαύτη ἀτμοσφαῖρα δὲν ὑπάρχει σήμερον ἐν Ἑλλάδι· — ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀποκτήσαντες ἅπαξ τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἠσχολήθησαν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν καρποφόρον, ὅτι αἱ ὑλικαὶ φροντίδες παρεμποδίζουσι τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἰδανικοῦ.

Ἐὰν τὸ διάγραμμα τοῦ βιβλίου ἡμῶν τὸ ἐπέτρεπεν, ἐνδιαφέρουσα ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἀνέλιξις τοῦ θέματος τοῦ εἰσηγητοῦ καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς φάσεις· ἀλλ' ἀναγκαζόμεναι ἀκροθιγῶς πως νὰ διαλάβωμεν περὶ αὐτοῦ, ἀρκούμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι, ἐὰν πράγματι ἡ Ἑλλὰς διέρχηται περίοδον μὴ ποιητικήν, οὐχ ἧττον, τὸ πνεῦμα τῆς σατύρας ἐκ τούτου δὲν ἐξέκλινεν· ἀπόδειξις αὐτὴ ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Ροΐδου.

Ὁ κ. Ἄγγελος Βλάχος, εἷς τῶν γονιμωτέρων συγγραφέων τῶν Ἀθηνῶν, πεζογράφος ἅμα καὶ ποιητής, ἀνταπαντῶν εἰς τὸν κ. Ροΐδην δι' ἰδίας μελέτης ἐπὶ τοῦ ποιητοῦ Ζαλακώστα, ἀπέδειξε δι' ἑνὸς παραδείγματος, ὅτι ἡ πηγὴ τῆς ποιήσεως δὲν ἐστείρευσε παντάπασιν ἐν Ἑλλάδι.

Ὁ κ. Ροΐδης τὸν ἀντέκρουσεν ἐν δυσὶ διαλέξεσιν· ἐν τῇ μὲν ἐπανέλαβε τὸ θέμα αὐτοῦ καὶ ὑπεστήριζεν ἐκ νέου, ὅτι αἱ σημεριναὶ περιστάσεις δὲν εἶναι εὐνοϊκαὶ πρὸς τὴν ποίησιν, ἐπικαλούμενος πρὸς τοῦτο διὰ σειρᾶς μαρτυριῶν τὸν Ἀριστοτέλην, τὸν Ἔγελ, τὸν Σέλιγγ καὶ τὸν Κάρολον Λεβέκ, ἐν τῇ ἑτέρᾳ διαλέξει ἐξήτασεν, ἄνευ ἐνθουσιασμοῦ, τὰ ποιητικὰ ἔργα τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος.

Αἱ διαλέξεις αὗται ἐξήγειραν καταιγίδα ποιητικῶν διαμαρτυρήσεων. Ὁ κ. Βλάχος ὑπερησπίσθη καὶ πάλιν τὸ θέμα αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ κ. Ροΐδης ἐμμένων ἐν τῇ πάλῃ κατίσχυσε τῶν ἀντιπάλων του καθὸ λαλήσας τελευταῖος.

Ἡ κριτικὴ εἶναι πάντοτε ὠφέλιμος, ἀκόμη καὶ ὅτε ἐξάπτεται καθ' ὅσον παρέχει ἀφορμὴν πρὸς ἐμβριθεῖς συζητήσεις. Οἱ Ἀθηναῖοι δὲν εἶχον παρασταθῆ εἰς παρομοίαν σύγκρουσιν ἐπι-

χειρημάτων ὑπὲρ ἢ κατὰ φιλολογικῆς τινος γνώμης, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ γέρων Ἀσώπιος ἀντεπεξήρχετο κατὰ τοῦ Παναγιώτου Σούτσου, καταπολεμῶν τό τε σύστημα καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἡ καταδίκη τῆς σημερινῆς ποιήσεως ἦτο ἄρα δικαία ἵνα ᾖ ὁριστική; Ὁ κ. Βλάχος καλῶς ἐμπνευσθείς, ὅτε ἐπεκαλεῖτο ὡς παράδειγμα τῆς ποιητικῆς ἐν Ἑλλάδι ζωτικότητος τὸν Ζαλακώσταν, ἐπανέφερεν εἰς νέαν συζήτησιν τὸ θέμα.

Βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ διαφιλονεικήσωμεν τὴν γνώμην τοῦ Ἀσωπίου, καὶ μετ' αὐτὴν τὴν τοῦ κ. Ῥοΐδου, ὅτι ἐπὶ ἓν τέταρτον τοῦ αἰῶνος, ἡ ποίησις διῆλθε κρίσιμον περίοδον ἐν Ἀθήναις· ὅτι ὑποταχθεῖσα εἰς αὐστηρὰν κηδεμονίαν, ἐδέησε νὰ παλαίσῃ, ὅπως χειραφετουμένη ἐπανεύρῃ τὴν ὁδόν της. Νομίζομεν, ὅτι τοῦτο γίνεται σήμερον.

Ἡ Ἑλλὰς βαδίζουσα πρὸς τὴν ἀναγέννησίν της διῆλθε διὰ δοκιμασιῶν μεταβατικῆς περιόδου. Ἐν τῇ πορείᾳ ταύτῃ προέβαινεν ἐξ ἀνάγκης ἀμφιταλαντευομένη καθ' ὅλα καὶ εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ποίησιν. Ἀλλὰ τοσαύτας ἐνίκησε δυσχερείας, ὥστε δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀμφιβάλῃ τις περὶ τῆς τελείας ἀπελευθερώσεώς της. Ὡς πρὸς τὰ γράμματα τοὐλάχιστον τὰ σημεῖα εἶναι καταφανῆ, καὶ ἡ χειραφέτησις τῆς ποιήσεως ἤρξατο ἤδη ἐν Ἀθήναις. Θραύουσα τὰ δεσμὰ δι' ὧν ἤθελον ἀνεπιστρεπτεὶ νὰ δεσμεύσωσιν αὐτήν, ἀναλαμβάνει τὴν ἐλευθέραν αὐτῆς πτῆσιν.

Ἄλλως δέ, αὐτὸς ὁ κ. Ῥοΐδης φαίνεται ψέγων τὴν σχολὴν μόνην τῶν Ἀθηνῶν, διότι ἐξαίρων τὴν ἀξίαν τῶν ποιητῶν, οἵτινες ἐδόξασαν τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ αἰῶνος τούτου, ἀναγνωρίζει ἐκθύμως τὴν ποιητικὴν δεινότητα τοῦ Βαλαωρίτου, ὅστις ἀνήκει εἰς ἑτέραν σχολήν, καθὼς καὶ τὰ προσόντα τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου, ὅστις καθ' ἡμᾶς ἐκπροσωπεῖ τὴν ποιητικὴν χειραφέτησιν, περὶ ἧς ἐγένετο ἤδη λόγος

Διατὶ νὰ μὴ τὸ ὁμολογήσωμεν; Ἀρχόμεθα τῆς περιόδου ταύτης τῶν μελετῶν ἡμῶν, οὐχὶ ἄνευ τινὸς ἐνδοιασμοῦ. Ἔφθασεν ἡ στιγμὴ ὅπως ἐξερχόμεναι τῆς ἱστορίας εἰσδύσωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ παρόντος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρὸ πάντων φωτίζει τὸν ἀναλαμβάνοντα τὸ τοιοῦτον τοῦ κριτικοῦ ἔργον εἶναι ἡ πληθὺς τῆς ἐνώπιόν του συσσωρευμένης ὕλης. Ἐὰν ἐμφορῆται ὡς ἡμεῖς τῆς ἐπιθυμίας τοῦ ν' ἀποδώσῃ εἰς πάντας δικαιοσύνην, στενοχωρεῖται προβλέπων ὅτι ἐξ ἀνάγκης θὰ περιορίσῃ τὴν ἐκλογήν, ὅτι κινδυνεύει σπεύδων νὰ παραγνωρίσῃ ἔργον ὑπέρτερον ἴσως ἄλλου ἢ ν' ἀποσιωπήσῃ ἕτερον ἄξιον ἐπαίνου.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ **Εὐφρασία Κετσέα**

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑ ΔΙΑΦΟΡΟΙΣ ΛΑΟΙΣ

Ὑπάρχουσι πλεῖσται διαφοραὶ εἰς τὸ εἶδος καθ' ὃ τὰ διάφορα ἔθνη τῆς Εὐρώπης ἀνταλλάσσουσι φιλοφρονήσεις καὶ χαιρετισμούς. Ἐν τούτοις εἷς εἶναι κοινὸς παρὰ πᾶσι: Ὁ τοῦ τείνειν τὴν χεῖρα.

Ἡ συνήθεια αὕτη εἶναι μία ἀντιπαράστασις ἀρχαίου ἐθίμου Ἰουδαϊκοῦ μεταδοθεῖσα παρὰ τῶν πρώτων χριστιανῶν, καὶ διατηρηθεῖσα μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Ἀλλ' ἅμα ὡς ἀπομακρυνθῇ τις τῆς Εὐρώπης ἀντὶ τῆς χειραψίας βλέπει διαχύσεις, αἵτινες παρὰ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ὡς οἰκειότητες ἀπρεπεῖς καὶ γελοῖαι θεωρούμεναι, σημειοῦσιν εὐκρινῶς τὴν διαφοράν, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ ὑποκλίσεως εὐγενείας καὶ χαιρετισμοῦ, ὃν ἀνταλλάσσουσι βάρβαροι λαοί.

Ἐν τῷ Οὐρανίῳ Κράτει, δύο φίλοι συναντώμενοι λαμβάνονται ἐξ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν καὶ στηρίζοντες αὐτὰς ἀλλήλοις διαδόχως ἐπὶ τῆς καρδίας των, ταλαντεύουσι περιπαθῶς τὰ σώματά των ἐπὶ χώρᾳ, καὶ μετὰ κεκλιμμένης κεφαλῆς λέγουσιν: isim! isim! Φίλοι συναντώμενοι μετὰ μακρὸν ἀποχωρισμὸν πίπτουσι γονυπετεῖς ὁ εἷς ἔμπροσθεν τοῦ ἄλλου καὶ κτυπῶντες τὴν κεφαλήν των κατὰ γῆς ἐπαναλαμβάνουσι πλειστάκις τὰς ἄνωθι ἀναφερομένας λέξεις.

Κινέζος συναντῶν πρόσωπον ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως, πλησιάζει τὰς χεῖράς του τεταμένας, τὰς ἐγείρει ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του καὶ ἐν τῇ στάσει ταύτῃ προσκλίνει τρίς. Ἐὰν Κινέζος ἐπιχείρει νὰ χαιρετίσῃ κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν τρόπον θὰ ἐλάμβανε πεντήκοντα ραβδισμούς, διότι παρὰ τοῖς Ἀσιατικοῖς λαοῖς, τὸ ἀποκαλύπτειν τὴν κεφαλὴν δηλοῖ τὴν πλέον βαθεῖαν περιφρόνησιν διὰ τὸ συναντώμενον πρόσωπον.

Ἐν τούτοις ἐν Κίνᾳ οἱ χαιρετισμοὶ πολλάκις ἐγίνοντο καὶ διὰ χειραψιῶν. Ἀλλ' εἷς τινας χώρας τῆς κεντρικῆς Ἀσίας οἱ ἄνθρωποι συνηθίζουσι πλησιάζοντες νὰ προστρίβωσι τὰς ράχεις των. Ἐν Ἰνδοστὰν ἅπτονται ἀμοιβαίως τὸ γένειον.

Οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ ἔχουσι τὴν συνήθειαν χαιρετῶμενοι νὰ πλησιάζωσι τὰ πρόσωπα καὶ νὰ προστρίβωσι τὰς ρίνας των. Ἐν τούτοις μεταξὺ διαφόρων φυλῶν τῶν νήσων τούτων, μόνον τὰ πρόσωπα τῆς αὐτῆς κοινωνικῆς τάξεως ἔχουσι τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῆς οἰκειότητος ταύτης· κατώτερος συναντῶν ἀνώτερόν του ὀφείλει νὰ προστρίψῃ διὰ τῆς χειρός του τὴν ἑαυτοῦ ρίνα καὶ κατόπιν νὰ ἐπιθέσῃ τὴν τοῦ ἀνωτέρου του ἐπ' αὐτῆς.

Ὁ χαιρετισμὸς περιβάλλεται ἐν εἶδος ἀκόμη πλέον ἰδιότροπον παρὰ τοῖς κατοίκοις τῶν νήσων τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου. Δύο αὐτόχθονες θέλοντες νὰ φανερώσωσι τὸ αἴσθημα τῆς ἀμοιβαίας συμπαθείας των πτύουσιν ἐν τῷ κοίλῳ τῆς χειρός των καὶ προστρίβωσιν ἀμοιβαίως τὸ πρόσωπον των.

Παρὰ τοῖς Σωμάλοις τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ χαιρετισμοῦ εἶναι ἁπλούστερον. Ἡ ὑπερτέρα εὐγένεια συνίσταται νὰ πτύωσιν ἀμοιβαίως τὸ πρόσωπον.

Οἱ Λαμὼν ἐν Σιβηρίᾳ λαμβάνουσι τὴν χεῖρα τοῦ προσώπου, τὸ ὁποῖον θέλουσι νὰ τιμήσωσι καὶ περνῶσιν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου των. Ὅπως ὅμως ἐνδείξωσι σέβας ἀκόμη βαθύτερον, πίπτουσι κατὰ γῆς καὶ ἀντὶ τῆς χειρὸς μεταχειρίζονται τὸν πόδα τοῦ ἀνωτέρου των.

Ἀφρικανοί τινες λαοὶ παρὰ τὰς χώρας τοῦ Μέλανος ποταμοῦ χαιρετῶνται κροταλίζοντες τοὺς δακτύλους των. Εἰς δὲ τὸ Βαδαὶ οἱ μαῦροι χαιρετώμενοι βαδίζουσι τετραποδιτί. Ὁμοίως καὶ οἱ Καλμοῦχοι τετραποδιτὶ προστρίβοντες συνάμα τὰς ρίνας των.

Εἰς διάφορα μέρη τῆς Αἰγύπτου, ὅπου οἱ πυρετοὶ ἐπιπολάζουσι, καὶ τοὺς ὁποίους δὲν δύνανται ν' ἀποβάλλωσιν ἢ διὰ μεγάλης ἐφιδρώσεως, συναντώμενοι οἱ φίλοι ἐρωτῶσιν ἀλλήλους «πῶς ἱδρώνετε».

Ἡ ἐπιρροὴ αὕτη τῶν τοπικῶν ἀσθενειῶν ἐπὶ τῶν τύπων τῆς εὐγενείας παρατηρεῖται εἰς πλεῖστα ὅσα μέρη. Εἰς πλεῖστα δυτικὰ μέρη τῆς βορείου Ἀμερικῆς αἱ νεαραὶ κυρίαι πλησιάζουσιν ἀλλήλας διὰ τῆς ἑξῆς φράσεως. «Πῶς ἔχει τὸ μωρόν σας» τύπος ἐξηγούμενος ὑπὸ τῆς μεγάλης θνησιμότητος μικρῶν, βασιλευούσης εἰς τὰς χώρας ἐκείνας. Εἰς μέρη δέ τινα τῆς νοτίου Ἀμερικῆς, ὅπως μὴ χάνωσι τὸν καιρὸν των εἰς ματαίας λέξεις εὐγενείας λέγουσιν ἀλλήλοις συναντώμενοι: Σύ; (A mare ku) —Ναί (A) εἶναι ἡ ἀπάντησις.

Ὁ πλέον παραδοξότερος τῶν τύπων τοῦ χαιρετισμοῦ εἶναι ὁ τιμητικὸς χαιρετισμὸς ὁ μεταξὺ τῶν Γούδων εἰς τὰς Ἀγγλικὰς Ἰνδίας ἀνταλλασσόμενος. Ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ φίλοι συναντώμενοι σύρουσι μετὰ δυνάμεως τὰ ὦτα ἀλλήλων.

Τέλος οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Κορέας θέλοντες νὰ δηλώσωσι τὸ ὡς εὖ παρέστης, φιλοδωροῦσιν ἀλλήλους διὰ σεβαστῶν τὴν δύναμιν κολάφων, τῶν ὁποίων ἡ δύναμις εἶναι τόσον μεγαλειτέρα ὅσον μεγαλειτέρα ἡ συμπάθεια.

Τίνι τρόπῳ οἱ διάφοροι οὗτοι τύποι τοῦ χαιρετισμοῦ καθιερώθησαν, διατὶ τὰ ἀνθρώπινα ὄντα αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ χαιρετῶνται; οἱ τρόποι οὗτοι εἶναι τόσα προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἡ ἀνθρωπολογία δὲν ἠδυνήθη μέχρι τοῦδε νὰ λύσῃ. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες ἐγείρουσιν ἁπλῶς τὸν πῖλόν των πρὸς χαιρετισμὸν μέχρις ἐκείνων, οἵτινες πτύουσιν ἀλλήλων τὰ πρόσωπα, ὅπως ἐκφράσωσι τὸ καλῶς ἦλθες, θέλουσι συνυπογράψει εἰς τὸν ἀφορισμὸν τοῦτον τοῦ Schopenhauer «Ἡ εὐγένεια εἶναι φρόνησις, ἡ ἀγένεια εἶναι βλακία, τὸ ν' ἀποκτῇ τις ἐχθροὺς ἕνεκα τῆς ἀγενείας εἶναι παραφροσύνη».

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) **Ἀνθὴ Χ. Βασιλειάδου**

ΥΠΟΜΟΝΗ

β'.

Ὑπερηφάνεια. Ὡς ὑπάρχει εὐγενὴς καὶ ἀγενὴς ὑπομονὴ ὑπάρχει ἐπίσης εὐγενὴς καὶ ἀγενὴς ὑπερηφάνεια—αὕτη βασίζεται εἰς ἐξωτερικὰ τυχαῖα προσόντα, ἐνῷ τὴν πρώτην κατέχει ἡ ὤφειλε νὰ τὴν κατέχῃ ἕκαστος ἀνώτερος ἄνθρωπος. Εἶναι ἡ ἀδελφὴ τοῦ θάρρους καὶ ὡς τοῦτο, ἀείποτε ὁ συνοδὸς πάσης δυνάμεως. Τοιαύτη ὑπερηφάνεια ἀποκρούει τὴν ἀένναον ἀνάγκην «ὑπερασπίσεως» καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ποθητὸν ἐκεῖνο τέρμα δηλ. τὴν ἀπόκτησιν οἱουδήποτε «ὑπερασπιστοῦ», πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὁποίου συνήθως ἀναπτύσσονται ὅλαι αἱ δυνάμεις καὶ τὰ προσόντα τῆς γυναικός.

Καὶ ἐν τούτοις ἡ ἰδία αὕτη εὐγενὴς ὑπερηφάνεια, ἥτις ἐφ' ἑαυτῆς στηρίζεται καὶ θέλει τὰ πάντα εἰς ἑαυτὴν νὰ χρεωστῇ, ὅταν παρουσιάζηται εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀνδρῶν — προκαλεῖ τὴν ὑπόληψιν, ὅταν εἰς τὴν τῶν γυναικῶν — τὴν χλεύην καὶ ἀντιπάθειαν! Ἀλλ' εἶναι δυνατὸν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς ἄνδρας θεωρεῖται ἀρετή, εἰς τὰς γυναῖκας νὰ μετατρέπεται εἰς ἐλάττωμα, καὶ τἀνάπαλιν; Ὑπάρχει λοιπὸν ἠθικὴ ἰδιαιτέρα ὡς πρὸς τὰ δύο γένη; Καὶ ὅμως ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι τὰ πνευματικὰ προσόντα εἶναι οὐδέτερα καὶ ἄσχετα πρὸς τὰ ὑπ' ἄλλην ἔποψιν θεωρούμενα ἐξωτερικά, ὧν τινὰ (ὡς π.χ. ἡ γενειάς), ἥτις στολίζει μὲν τὸν ἄνδρα παραμορφώνει δὲ τὴν γυναῖκα. Ἐπίσης ἡ λέαινα δὲν ἔχει μὲν χαίτην ὡς ὁ λέων, ἀλλὰ τὰ τοῦ πνεύματος προσόντα τὸ παρομοιῶδες θάρρος εἶναι κοινὸν εἰς ἀμφοτέρους καὶ οὐδόλως θεωρεῖται ἀνήκειον εἰς τὴν λέαιναν τὸ ὅτι δὲν ἀναμένει ἐν χαριέσσῃ στοτολῇ τὴν προστασίαν τοῦ ὑπερασπιστοῦ της ἀλλὰ μόνη φροντίζει τὰ ἑαυτῆς.

Ἄρα δὲν ὑπάρχουσιν ἀνδρικὰ καὶ γυναικεῖα προτερήματα ἢ ἐλαττώματα, ἀλλὰ μόνον ἀνθρώπινα. Καὶ ἐνῷ εἰς τὰ ζῶα ὁ χαρακτὴρ τοῦ εἴδους ἀναφαίνεται εἴς τε τὰ ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα ὁ αὐτὸς μόνον ὁ ἄνθρωπος θ' ἀποτελῇ ἐξαίρεσιν τοῦ τοιούτου; Οὕτως ὑπάρχει προαιρετικὴ διανομὴ προσόντων καρδίας καὶ πνεύματος μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Ὡς εἰ τὸ ἓν ἄνευ τοῦ ἄλλου εἶχε τὴν ἐλαχίστην ἀξίαν. Ὅπως δὲν δύναται νὰ εὐδοκιμήσῃ κανὲν φυτόν, εἰς τὸ ὁποῖον μόνον ὕδωρ παρέχομεν καὶ ὄχι φῶς ἢ μόνον φῶς καὶ ὄχι ὕδωρ, οὕτω οὐδεμία ἀρετὴ δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις μονομερῶς μόνον τὴν Καρδίαν ἢ μόνον τὸν Νοῦν καλλιεργεῖ. «Ὁ νέος — εἰς τί δύναται νὰ τῷ χρησιμεύσῃ ἡ μόρφωσις τῆς καρδίας; πρέπει νὰ σκληραγωγηθῇ καὶ νὰ διδαχθῇ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν νοῦν του, ἐὰν θέλῃ νὰ προαχθῇ ἐν τῇ κοινωνίᾳ· εἰς τὴν κόρην βεβαίως διαφέρει, εἰς ταύτην τὸ πᾶν ἔγκειται ἐν τῷ αἰσθήματι καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματος εἶναι περιττὴ πολυτέλεια.

Πόσον ζημιοῦται ἡ ἀνθρωπότης διὰ τῆς ἀπανταχοῦ ἐξηπλωμένης ταύτης θεωρίας, ὁποία ποσότης ἠθικῆς καὶ μεγαλείου ἀδίκως ἀπόλλυται, εἶναι ἀνυπολόγιστος! Πᾶσα συμφορά, ὅ,τι κακὸν διέπραξεν ἐν τῷ κόσμῳ ἀπάνθρωπος δεσποτισμός, σκληρότης, ἐγωϊσμὸς ἢ τυφλὴ παραφορά, ἀπερισκεψία καὶ ἀφροσύνη προῆλθον ἐκ της θλιβερᾶς ταύτης «διακρίσεως»! Αἱ ὀλίγαι ἐξαιρέσεις τρυφερῶν, εὐαισθήτων ἀνδρῶν καὶ πατέρων καὶ εὐφυῶν ἐνεργητικῶν γυναικῶν καὶ μητέρων μᾶς δεικνύουσι τί στερεῖται ἡ ἀνθρωπότης, διότι αὐταὶ αἱ ἐξαιρέσεις δὲν ἀποτελοῦσι τὸν κανόνα

Ἂς ἐξετάσωμεν οἱανδήποτε ἀρετήν, δὲν ὑπάρχει καμμία, ἥτις νὰ προέρχηται μόνον ἐκ τῆς καρδίας ἢ μόνον ἐκ τοῦ νοῦ! Ἡ δικαιοσύνη, ἡ φρόνησις, τὸ θάρρος, ἡ μετριότης, ἡ γλυκύτης, ἡ ἐνεργητικὴ ὑπομονή, τὸ γνῶθι σαὐτόν... Ὅλα ταῦτα οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουσιν, ὅταν ἀσκῶνται ἀποκλειστικῶς διὰ τοῦ νοὸς χωρὶς νὰ τὰ αἰσθανώμεθα καὶ ἐνδομύχως, δηλαδὴ χωρὶς νὰ κατέχωμεν τὴν ἔμφυτον καὶ τὴν διὰ τῆς ἀνατροφῆς ἐπίκτητον πρὸς τὸ ἀγαθὸν τάσιν· ἐπίσης εἶναι ἄνευ ἀξίας, ὅταν ὁρμώμεθα τυφλῶς ὑπὸ τῆς τάσεως ταύτης χωρὶς νὰ καθοδηγώμεθα ὑπὸ τοῦ πνεύματος. Ἀφ' ἑτέρου μόνον εἰς τὴν καρδίαν ἂν ὑπείκῃ τις ἑκάστη ἀρετὴ δύναται νὰ καταστῇ ἀδυναμία καὶ νὰ μετατραπῇ εἰς ἐλάττωμα· ἡ δικαιοσύνη εἰς ἀναισθησίαν, ἡ σύνεσις εἰς τὸ ἀναποφάσιστον, τὸ θάρρος εἰς θρασύτητα, ἡ μετριότης εἰς γυμνὴν ψυχρὰν νηφαλιότητα, ἡ πραότης εἰς ἀδυναμίαν, ἡ ἐνεργητικὴ ὑπομονὴ εἰς παθητικήν, ἡ αὐτοσυναίσθησις εἰς ματαίαν ὑπεροψίαν, ἡ γενναιοδωρία εἰς ἀσωτείαν, ἡ οἰκονομία εἰς φιλαργυρίαν καὶ οὕτως ἐπ' ἄπειρον.

Νοῦς καὶ καρδία.

Εὐνόητον λοιπὸν εἶναι ὅτι οὐδεμία ἀρετὴ δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἥτις νὰ ἔχῃ τραφῆ ἀποκλειστικῶς μόνον διὰ τοῦ νοὸς ἢ μόνον διὰ τῆς καρδίας, οὕτως ἀνάγκη νὰ γείνῃ καταφανὲς, ὅτι οὐδεμία μεγαλειτέρα ἀναστροφὴ δύναται νὰ συμβῇ ἢ ἡ μονομερὴς μόρφωσις τοῦ νοὸς τοῦ παιδὸς καὶ ἡ μονομερὴς διάπλασις τῆς καρδίας τῆς κόρης. Διὰ πᾶσαν τελειότητα ἀπαιτεῖται ἐπίσης ἁρμονικὴ ἀνάλογος σύμπραξις τῶν δύω τούτων ψυχικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου καὶ μετὰ πεποιθήσεως λέγομεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ γάμος θ' ἀποβῇ εὐτυχὴς ἔνθα νοῦς καὶ καρδία ἁρμονικῶς

συμπράττουσιν. Ἡ ἐλαχίστη παραμέλησις μιᾶς τῶν δύο τούτων δυνάμεων ἐκδικεῖται πάντοτε βραδύτερον διὰ τὴν παραμέλησιν τῆς ἀληθείας ταύτης.

Ἕνεκα τούτου οὐδὲν γελοιωδέστερον τῆς σημερινῆς νεωτέρας πάλης μεταξὺ τῆς Πραγματικότητος καὶ τοῦ Ἰδεώδους· ἡ μὲν μονομερῶς λατρεύει τὴν ἀλήθειαν, τὸ δὲ τὴν καλλονήν. Ἀλλὰ καλλονὴ ἄνευ ἀληθείας εἶναι ἀκριβῶς ψεῦδος καὶ ἀπάτη, καὶ ἀλήθεια ἄνευ καλλονῆς εἶναι κτηνώδης ἀδιακρισία, ἀπρεπὴς ὠμότης. Ἑπομένως πολὺ παράλογον εἶναι τὸ νὰ ζητῇ τις ν'ἀποχωρήσῃ τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα τὰ καθ' ὁλοκληρίαν συμπληροῦντα πᾶσαν ἀληθῆ τέχνην!

Ὅσον ὀλίγον καὶ ἂν ὑπάρχῃ οἱαδήποτε συγκεκριμένη δύναμις, ἥτις μεμονωμένη, νὰ παρέχῃ ὠφέλειαν καὶ εὐλογίαν (τὸ ἀπαραίτητον πῦρ, τὸ ὕδωρ, ἡ ἀρχέγονος πηγὴ πάσης ζωτικότητος, δύνανται νὰ ἐπενεργῶσιν ἐξίσου εὐεργετικῶς ὅσον καὶ καταστρεπτικῶς, ἡ αὐτὴ ὕλη ἥτις ἐνταῦθα ἐνεργεῖ ὡς δηλητήριον εἰς ἄλλην θέσιν παρέχει ἀνεκτίμητα πλεονεκτήματα· τὰ πτηνὰ ἅτινα ἐξυμνοῦμεν διὰ τὸ γλυκὺ ᾆσμά των ἀποφεύγονται παρὰ τῶν ἐντόμων ὡς ἀπότομοι φονεῖς) τόσον ὀλίγον ὑπάρχει καὶ ἀρρηρημένη δύναμις, ἥτις καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις καὶ ἀπαντοχοῦ καὶ πάντοτε ἐπιδρᾷ εὐεργετικῶς. Ἡ ἀλήθεια ἡ καλλονὴ ἡ ἀρετὴ ἡ ἀγάπη μεμονωμένως προτιμώμενα καὶ μὴ ἐφαρμοζόμενα δεόντως ἐν πρέποντι μέτρῳ, ταῦτα πάντα δύνανται νὰ προξενῶσι τόσην συμφορὰν ὅσην καὶ εὐτυχίαν, εἰ καὶ θεωρῶνται τὸ ὕψιστον ἰδανικὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλ' ἀκριβῶς ἐκ τῆς συμπράξεως τούτων ἐξαρτᾶται τὸ πᾶν.

Διὰ νὰ ἀναφέρω μόνον ἓν παράδειγμα, ἡ ὑψηλὴ ἀρετὴ τῆς Ἰφιγενείας τοῦ Goethe θὰ μᾶς ἐφαίνετο τόσον ἀξιοθαύμαστος ἐὰν ἠγάπα ὀλιγώτερον τὸν ἀδελφόν της καὶ ἀδιάφορος οὖσα πρὸς τὴν τύχην αὐτοῦ, ἠκολούθει μόνον τὴν εὐγνωμοσύνην της, τὴν φιλαληθείαν της; Θεωρεῖται ὑψηλή, διότι ἀσκεῖ συγχρόνως ἀγάπην καὶ ἀρετὴν καὶ ἑνῷ ὑπείκει εἰς τὴν ἀρετήν, ἐν τούτοις ἐν τῇ καρδίᾳ της αἰσθάνεται τὴν αὐτὴν ἀνάγκην νὰ ὑπείκῃ καὶ εἰς τὴν ἀγάπην αὐτῆς.

Ὅπου ὑπάρχει ἰσχυρὰ κλίσις δι' ὡρισμένον σκοπὸν καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος ὑποστηρίζει τὴν κλίσιν, ἐκεῖ ἀναπτύσσεται «ἡ ἐνεργητικὴ ὑπομονὴ δραστηρίως καὶ ἐπιφέρει τὴν εὐτυχίαν, ἐκεῖ ὅμως ἔνθα νοῦς καὶ αἴσθημα εὑρίσκονται εἰς νάρκην, ἔνθα ἀμβλὺς νοῦς ὁδηγεῖται μόνον ὅπου ὠθεῖται, ἐκεῖ βασιλεύει ἡ μᾶλλον ἀξιοκατάκριτος ἰδιότης τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναξία παντὸς σκεπτομένου καὶ αἰσθανομένου ὄντος, «ἡ παθητικὴ ὑπομονή».

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ) **Λευκοθέα.**

ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΗΣ ΦΙΛΙΑΣ

Τῇ ἀγαπητῇ μοι φίλῃ ***

Εἴν' ἱερά, εἴν' ἱερὰ τὰ ἄνθη τῆς φιλίας!
ὁ οὐρανὸς τὰ εὐλογεῖ, ὁ ἥλιος τὰ θάλπει,
ἀκμαῖα ἀναθάλλουσιν εἰς εὐγενεῖς καρδίας
καὶ δὲν τὰ δέχεται ποτὲ ἡ νεκροφόρος κάλπη.

Πνέουσι θεῖον ἄρωμα χιόνος ἔχουν χρῶμα
ἀγγέλων μέτωπα ἁγνὰ στολίζουσιν ἐξίσου
ἀλλήλους ἀσπαζόμενοι τὸ στόμα μὲ τὸ στόμα
οἱ ἄγγελοι τὰ στέφονται εἰς ὕψη Παραδείσου.

Ἄλλοι ποθοῦσιν ἐπὶ γῆς τὰς ἀστραπὰς τῆς δόξης,
ἄλλοι ποθοῦν πλούτη χρυσῆ καὶ ἡδονὰς μυρίας
κ' ἐγὼ χλευάζουσα αὐτὰς τὰς πλάνους ὀνειρώξεις,
ἓν ἄνθος, ἓν μειδίαμα ἐπόθησα φιλίας!

. . . . . *Τί ὠφελεῖ ἐὰν φορῶ χρυσολαμπῆ πορφύραν,*
ἀλλὰ κρυφίως θλίβομαι, καὶ ἡ ψυχή μου κλαίει,
χωρὶς καρδία φιλικὴ εἰς τὴν σκληράν μου Μοῖραν
νὰ συμπονῇ, καὶ βάλσαμον ἐλπίδος νὰ μοὶ χέῃ;

Τί ὠφελεῖ καὶ ἂν ἐντὸς τῶν καλλονῶν τοῦ κόσμου
ἀπὸ γλυκεῖαν ἡδονὴν εὗν' ἡ ψυχή μου πλήρης,
χωρὶς ἓν χεῖλος προσφιλὲς νὰ μειδιᾷ ἐμπρός μου;
εἰς τὸν Ἀδὰμ θὰ ἤρεσκε Παράδεισος μονήρης;

Σοὶ μειδιῶ, μοὶ μειδιᾷς! ὁποῖαι ἀπολαύσεις
ἐνταῦθα περικλείονται! ἐὰν ποτε δακρύσω,
παύ' ἡ γλυκεῖά σου ἡ φωνὴ τὸν πόνον μου ἂν κλαύσῃς,
εἰμ' ἕτοιμος τὸ δάκρυ σου μ' ἓν φίλημα νὰ σβύσω.

Ὁπόταν σὺ μοὶ μειδιᾷς ἄνθοῦν τῆς γῆς τὰ κάλλη.
ὁ οὐρανὸς διαγελᾷ, τὸ κῦμα λαμπυρίζει.
ὅταν ἀγάπης λαλιὰν τὸ χεῖλός σου μοὶ ψάλλει,
ἡ ἀηδὼν μοὶ κελαδεῖ, ὁ ῥοῖσβος κελλαρίζει!

. . . . *Ὦ! τάνθη τῆς φιλίας μας ἀμάραντα κ' εὐώδη*
τὰ νεαρά μας μέτωπα ἂς στέφουν αἰωνίως,
ἂς τὰ ποτίζῃ ὁ Θεὸς μὲ δρόσον μαργαρώδη
καὶ ἐπὶ γῆς ὁ βίος μας ἀγγέλων ἔστω βίος!

Ἐν Κων]πόλει **Κορνηλία Α. Πρεβεζιώτου**

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Γυναικεία Βιβλιοθήκη

Μίαν ἔτι γυναικείαν πρόοδον μεταδίδομεν εὐχαρίστως εἰς τὰς ἀναγνωστρίας μας, τὴν σύστασιν γυναικείας Βιβλιοθήκης ὑπὸ τῶν κ. κ. Κεφαλᾶ Ἑλληνίδος καὶ Πάλμερ Ἀγγλίδος, σκοπούσης νὰ καταστήσῃ προσιτὴν τὴν ἀνάγνωσιν πάντων τῶν ξένων φιλολογικῶν ἔργων ἀντ ἐλαχίστου σχετικῶς τιμήματος. Οὕτω αἱ φιλαναγνώστριαι δύνανται ἀντὶ 3 δρ. μηνιαίως νὰ λαμβάνωσιν ἀνὰ ἓν ἔργον φιλολογικὸν καὶ περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀντὶ 5 δύο, ἀντὶ 7 τρία καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Λεπτομερείας περὶ τῆς ἀνωτέρω Βιβλιοθήκης θέλομεν γράψει μετὰ τὴν σύστασίν της. Πληροφορίαι δίδονται ὁδὸς, Μουσῶν ἀριθ. 3.

Ρωμαϊκὴ Ἱστορία Σπ. Λάμπρου. Ἐξεδόθη τὸ 28 καὶ 29 τεῦχος τῆς Ρωμαϊκῆς Ἱστορίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι καταλύσεως τῆς δυτικῆς Αὐτοκρατορίας μετ' εἰκόνων.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΕΙΣ ΑΝΑΜΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΚΑΡΝΩ

Αἱ Γαλλίδες δέσποιναι ἀπεφάσισαν νὰ ἀνοίξωσιν εἰσφορὰς πρὸς ἵδρυσιν φιλανθρωπικοῦ καταστήματος εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Καρνώ.

Αἱ πρωτοεργάτιδες τῆς ἰδέας ταύτης ἐν τῇ ἐκκλήσει των, ἀφοῦ κάμνωσι λόγον περὶ τῆς κηδείας τοῦ Καρνώ, προσθέτουσι:

«Πολυάριθμα ἄνθη ἀπέδωκαν εἰς τὴν ἐθνικὴν ταύτην τελετὴν συγκινητικὸν χαρακτῆρα ποιήσεως καὶ εὐλαβοῦς ἀφοσιώσεως».

«Φεῦ, τὰ ἄνθη ταῦτα ἐμαράνθησαν ἤδη ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἄλλα ἄνθη, ἅτινα ἔγκειται εἰς ἡμᾶς νὰ καταστήσωμεν ἀνθηρὰ ἐπὶ τοῦ τάφου τούτου. Ταῦτα εἶναι τὰ ἄνθη τοῦ ἐλέους».

«Σκοποῦμεν λοιπὸν νὰ ἱδρύσωμεν ἓν ἐκ τῶν κοινωνικῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα ὁ πρόεδρος ἐδείκνυε τοσαύτην ἀγάπην κα γενναιοδωρίαν».

Μεθ' ὃ αἱ κυρίαι τῆς ἐπιτροπῆς προσθέτουσι:

«Δὲν δυνάμεθα νὰ χωρίσωμεν ἐκ τῆς μνήμης αὐτοῦ τὴν θαυμασίαν γυναῖκα, ἥτις ὑπῆρξεν ἀρωγὸς καὶ σύντροφος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ὑψηλοτέραν σημασίαν τῆς λέξεως καὶ ἥτις ἐν τῇ ὑψηλῇ αὐτῆς θέσει ἐθεώρει ὡς ἱερὸν αὐτῆς καθῆκον καὶ ἡδύτατον προνόμιον τὴν ἀγαθοεργίαν».

«Πιστεύομεν, ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ μεγάλου αὐτῆς ἄλγους, θὰ τῇ εἶναι εὐάρεστον νὰ ἴδῃ ἀναζῶν τὸ ὄνομα τοῦ ΚΑΡΝΩ ἐν φιλανθρωπικῷ ἱδρύματι, ὅπερ ἡ ἰδία θὰ ὑποδείξῃ. Πόσαι Γαλλίδες θὰ ἐπεθύμουν νὰ δώσωσι πρὸς τὴν κ. Καρνὼ τεκμήριον τῶν προσωπικῶν αὐτῶν συμπαθειῶν διὰ τὴν σκληρὰν δοκιμασίαν, ἣν ἤδη διέρχεται! Ἵνα ἀνταποκριθῶμεν λοιπὸν πρὸς τὸν ἐνδόμυχον τοῦτον πόθον τῶν καρδιῶν αὐτῶν, ποιοῦμεν σήμερον ἔκκλησιν ζητοῦσαι πᾶσαν συνδρομὴν ἀπὸ τῆς πενιχροτέρας μέχρι τῆς πλουσιωτέρας.»

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἡ μήτηρ τοῦ Βουλανζέ.

Ἡ μήτηρ τοῦ Βουλανζὲ ἀπέθανε πρό τινων ἡμερῶν, ἀγνοοῦσα ἀκόμη τὸ φοβερὸν τέλος τοῦ τόσον δοξασθέντος καὶ τόσον τραγικῶς τερματίσαντος τὸν βίον υἱοῦ της. Ἡ κόρη της μετὰ φιλοστοργίας καὶ ἀνησύχου ἀγάπης ἐφρόντιζε, μήπως ἡ ἀτυχὴς γυνὴ ἀποθάνῃ μὲ τὴν βαρεῖαν θλῖψιν τῆς ἀπωλείας υἱοῦ προσφιλοῦς. Εὐτυχῶς τὸ φοβερὸν μυστικὸν ἐτηρήθη καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Βουλανζὲ ἀπέθανε μὲ τὴν γλυκεῖαν ἀνάμνησιν ζῶντος υἱοῦ καὶ μὲ ἐλπίδα μελλούσης καὶ πάλιν δόξης του. Ἐπὶ τῷ γεγονότι τούτῳ τὸ «Φιγαρὼ» δημοσιεύει ἄρθρον ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω τίτλους, πλῆρες ζωῆς, χάριτος καὶ ἁρπᾶς ποιήσεως, ἐν κάτοπτρον τέλος τῆς ἀποθανούσης γυναικὸς καὶ τῆς λατρείας της πρὸς τὸν υἱόν της.

Ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου τούτου εὑρίσκετο κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς περιφήμου ἐκείνης ἐπιθεωρήσεως τοῦ στρατηγοῦ Βουλανζὲ κάτωθεν τῆς ἐξέδρας τοῦ Γρεβύ, ὅπου τὸ πλῆθος συνωστίζετο ἀκίνητον καὶ θορυβῶδες. Ἡ εὕρεσις μιᾶς καρέκλας διὰ νὰ ἀνέλθῃ τις ἐπ' αὐτῆς ἦτο ἀναγκαιοτάτη ὅσῳ καὶ δυσχερής. Αὐτὸς τὸ κατώρθωσε καὶ παρηκολούθει ἤδη τὴν παρέλασιν τῶν στρατευμάτων. Αἴφνης μία γραῖα μὲ μαύρην περιβολήν, μὲ ὀξέα χαρακτηριστικά, ὀλίγον κύπτουσα καὶ στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ἀλεξηλίου της, τῷ εἶπε δειλὰ δειλά:

— Θὰ σᾶς ἤμην πολὺ εὐγνώμων, κύριε, ἂν μοὶ ἐδανείζατε τὴν καρέκλαν σας.

Τὸ κάθισμα ἐδόθη. Ἔπειτα ἡ γραῖα κυρία προσέθηκε:

— Θὰ μὲ βοηθήσητε τώρα νὰ ἀναβῶ; Καὶ μετ' ὀλίγον πάλιν εἶπε:

— Θὰ σᾶς κουράσῃ ἴσως νὰ μὴ φύγετε ἀπὸ κοντά μου, κύριε;

— Οὐδόλως, ἀπήντησεν ἐκεῖνος.

Διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὴν ἐκράτει ἀπὸ τοῦ βραχίονος, ἑνῷ διὰ τῆς ἑτέρας ἐστήριζε τὸ κάθισμα.

Τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν τὰ πλήθη ἐξερρύγνυντο εἰς ζητωκραυγὰς ἐνθουσιώδεις ὑπὲρ τοῦ Βουλανζὲ καὶ τοῦ στρατοῦ ἐπὶ τῇ παρελάσει τῶν λειψάνων τῶν συνταγμάτων τῶν πεζοναυτῶν τοῦ Τογκίνου, ἡ κυρία ἐξήγαγεν ἐν μανδήλιον, ἐσφόγγισε παχὺ δάκρυ, τὸ ὁποῖον ἐκύλισεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἔπειτα μετὰ λυγμῶν.

— Θὰ ἔχετε ἴσως κανένα υἱὸν μετὰ τῶν στρατιωτῶν αὐτῶν; ἠρώτησε τὴν κλαίουσαν.

— Ὄχι, ἀλλὰ τὰ γενναῖα αὐτὰ παιδιὰ μοῦ ἐνθυμίζουν τὸ ἰδικόν μου, τὸ ὁποῖον ἐνοσήλευσα ἡ ἰδία ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης εἰς τὴν Νοβάραν. Ἐνόμιζα διὰ πολὺν καιρόν, ὅτι ὁ μικρός μου ἀνθυπολοχαγὸς ἦτο χαμένος.

Ὅταν τέλος, ἑνῷ ὅλων τὰ στήθη συνεπίεζε συγκίνησις βαθυτάτη ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ στρατηγοῦ Βουλανζὲ καὶ τοῦ ἐκλάμπρου ἐπιτελείου του, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὁποίου μὲ γυμνὴν τὴν σπάθην ἤρχετο νὰ χαιρετίσῃ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, ἡ γραῖα ἤρχισε νὰ κινῇ τὸ μανδήλιόν της καὶ νὰ φωνάζῃ μὲ ὅλην της τὴν δύναμιν:

— «Γιῶργο! Γιῶργο! Γιῶργο!»

Ὅλων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν ἐκεῖ καὶ ὁ γράφων, λέγει, ὅτι, στενοχωρούμενος, δυσαρεστούμενος, ὀλίγον ἐντρεπόμενος, ἠναγκάσθη νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν σύντροφόν του:

— Μὰ σιωπήσετε, κυρία!

— Μὲ συγχωρεῖτε, ὁ Γεώργιος εἶναι υἱός μου, εἶμαι ἡ μήτηρ τοῦ στρατηγοῦ Βουλανζέ.

Ἔκπληκτος ἐκεῖνος τὴν ἠρώτησε πῶς δὲν ἐζήτησε θέσιν εἰς τὴν ἐπίσημον ἐξέδραν.

— Ἀπλούστατον. Ὁ υἱός μου πρὶν ἀναχωρήσῃ τὸ πρωὶ αὐτὸ ἦλθεν ὅπως πάντοτε νὰ μὲ φιλήσῃ καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ μὲ ὁδηγήσῃ

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Εἶδεν ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του τὸ πρωτότυπον, τοῦ ὁποίου τοσαῦτα ἀντίγραφα ὑπῆρχον εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ γλύπτου Κύριε, τῷ εἶπε συγχρόνως ἡ νεᾶνις, ἧς μόλις διεκρίνετο ἡ φωνὴ, ἂν καὶ μεγάλον ἀγῶνα κατέβαλεν, ὅπως ὁμιλήσῃ καθαρὰ, εἶμαι ἀδελφὴ τῆς κυρίας Ἀνδρέου. Ἐπιθυμῶ νὰ τὴν ἰδῶ. Ποῦ εὑρίσκεται; Μ' ὅλην τὴν γενναιότητά της ἡ Φράγκα ἠσθάνετο ἐκλειπούσας τὰς δυνάμεις της. Ὀλίγον ὀπισθεν αὐτῆς ἱσταμένη ἡ Συβίλη ἔχυνε ποταμοὺς δακρύων. Μ' ὅλην τὴν ἐναντίαν παραγγελίαν τοῦ ἀνακριτοῦ, ὁ κ. Ζερβαὶ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδίστασε νὰ ὁδηγήσῃ τὴν Φράγκαν παρὰ τὸν νεκρὸν τῆς ἀδελφῆς της.

— Εὐαρεστηθῆτε νὰ μὲ ἀκολουθήσετε, εἶπεν, ἀνοίγων τὴν θύραν. Ἡ Φράγκα ὥρμησεν ἐντὸς ὡς τρελλὴ καὶ ἐν ἀκαρεῖ εὑρέθη εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Τερέζας.

Αἱ δυο λαμπάδες τὰς ὁποίας ἐφρόντισε νὰ ἀνάψῃ εὐλαβῶς ὁ κ. Δὲ Κομβρεμὼν ἔκαιον πάντοτε εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ἡ δ' ἐρυθρὰ αὐτῶν φλὸξ ἐν τῷ ἀπλέτῳ φωτὶ τῆς πρωΐας εἶχέ τι ἀπαισίως πένθιμον. Ἡ Φράγκα ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς ἀδελφῆς της.

— Ὦ Τερέζα!... Τερέζα μου... ἀνεφώνει, μὲ ἀκούεις;... Ἔπειτα αἴφνης τὴν περιεπτύχθη, τὴν ἀνεσήκωσε, καὶ αἱμόφυρτον ὡς ἦτο, τὴν κατεφίλει καὶ τὴν ἔλουε μὲ δάκρυα. Ὦ Τερέζα μου!... Ὦ! Τερέζα! ἐπανελάμβανεν ἐν μέσῳ λυγμῶν, οἵτινες τὴν ἔπνιγον. Δὲν ἀπέθανες!... Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀπέθανες! Θὰ ἦτο φοβερὸν αὐτό... δι' ἐμέ, διὰ τὸν Ἀνδρέαν, ὅστις ἔρχεται γρήγορα... «Θὰ ἔχουν λάθος βέβαια!... θὰ ἠπατήθησαν!... Αἰσθυμημένη μόνον εἶσαι... δὲν ἐπέτυχε τὸν σκοπὸν του ὁ δολοφόνος σου... θὰ συνέλθῃ! Ὦ Τερέζα! Τερέζα! ἐξηκολούθησεν ὀρμητικώτερον ἤδη, χάριν τοῦ Ἀνδρέα, ἐν θέλῃς νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἀκὸ τὴν λύπην του... χάριν τοῦ Ροβέρτου, ὁ ὁποῖος θὰ δυσφημισθῇ, ξύπνα! ἀναστήσου! ... ἀναστήσου, ἂν ἦσαι νεκρὰ... καὶ ὡμίλησε ἂν ἦσαι ζωντανή! Καὶ ἀσθμαίνουσα τὴν ἔθλιβεν ὁλοὲν ἐν τῇ ἀγκάλῃ της.

Αἴφνης, ἐκβάλλει κραυγήν, μίαν καὶ μόνην, συγχρόνως δὲ στρεφομένη πρὸς τὴν Συβίλην ἀναφωνεῖ:

— Ἄ! Συβίλη! Ζῇ!... Καλὰ τὸ ἔλεγα!.. ζῇ!.. ζῇ!..

Ἡ μὶς Ἀνδρισὸ καὶ ὁ κ Ζερβαὶ τὴν ἐπλησίασαν ἐν σπουδῇ.

Ἐφοβήθησαν ὅτι εἶχε παραφρονήσει.

— Δεσποινίς, τῇ εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, σᾶς παρακαλῶ, συνέλθετε ὀλίγον, ἡσυχάσατε.

Ἡ νεᾶνις ἐννόησε τί ἐσκέπτετο οὗτος.

— Ὑποθέτετε βέβαια, ὅτι ἐτρελλάθην, κύριε, τῷ εἶπεν. Δυστυχῶς, θαῦμα εἶναι τῷ ὄντι πῶς ἀντέχει ὁ νοῦς μου. Ἀλλὰ μὴ φοβῆσθε. Δὲν παραλῶ. Ἡ Τερέζα κατ' ἐπιφάνειαν μόνον εἶναι νεκρά. Τὴν ἠσθάνθην νὰ ἀνατοιχιάσῃ εἰς τὴν ἀγκάλην μου. Τοῦτο εἶναι βεβαιότατον.

* * *

Τόσον πληρεστάτη πεποίθησις διέλαμπεν ἐν τοῖς ὡραίοις ὀφθαλμοῖς τῆς νεάνιδος, τῆς ὁποίας ἄλλως τὸ πρόσωπον ἐξέφραζεν ἤδη οὐχὶ κοινὴν ἐνεργητικότητα καὶ εὐφυΐαν, ὥστε εἰς τὸν κ. Ζερβαὶ ἔκαμεν ἰκανὴν ἐντύπωσιν ἡ διαβεβαίωσίς της ὅτι ζῇ ἡ Τερέζα. Ἐν τούτοις ἐνόμισε καλὸν νὰ ἐπιμείνῃ βεβαιῶν τὸ ἐναντίον, ἵνα μὴ γεννῶνται ἐντελῶς κοῦφοι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐλπίδες.

— Ὦ! δεσποινίς, τῇ εἶπεν. Πῶς εἰμπορεῖ νὰ σᾶς περάσῃ τοιαύτη ἰδέα! ἡ ἀδελφή σας εὑρίσκεται ὅπως τὴν βλέπετε τριάκοντα ἤδη ὥρας καὶ πλέον. Ὀλοὲν γίνεται ψυχροτέρα, πελιδνοτέρα, ἄλλως τε προσέξατε καὶ εἴς τι ἄλλο· συμβουλευθῆτε τὴν ὄσφρησίν σας.

Ἡ Φράγκα δὲν παρεδέχετο τίποτε.

— Ἡ κακὴ ὀσμὴ τὴν ὁποίαν αἰσθάνεσθε ἐντὸς τοῦ δωματίου, τῷ εἶπε, εἶναι τῷ ὄντι ἀφόρητος· δὲν προέρχεται ὅμως ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς ἀδελφῆς μου, ἀλλ' ἀπὸ τὸ καθ' ὅλον τὸ ἔδαφος διαχυμένον αἷμά της.

— Μὲ τὸν ἐπικρατοῦντα καύσωνα, τί παράξενον ἂν αὐτὸ ἤρχισε νὰ ἀναδίδῃ ἀπαισίαν δυσωδίαν.

Ὅσον διὰ τὴν ἀδελφήν μου, σᾶς βεβαιῶ, ὅτι δὲν εἶναι κἀν ψυχρά. Καὶ τὸ σῶμά της δὲ δὲν παρουσιάζει οὔτε τοῦτο τὴν ἀκμῆν τοῦ θανάτου.

«Ἰδέτε καὶ μόνος σας.

εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν. Ἠρνήθη : «Δὲν συλλογίζεσαι, μαμᾶ, μοῦ εἶπεν, ὅτι ὑποφέρεις; Μὲ τόσον κόσμον καὶ τόσην ζέστην θὰ ἀποθάνῃς. Θὰ ἔλθω τὸ βράδυ καὶ θὰ σοῦ πῶ ὅλα ὅσα ἔγειναν», Ἀλλ' ἐγὼ τί τὰ θέλετε. Ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὸ Γιῶργόν μου ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ καὶ δὲν ἤκουσα τὰς συμβουλάς του. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ἐζήτησα ἐν εἰσιτήριον ἀπὸ ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ὑπηρεσίας του δῆθεν διὰ μίαν συγγενῆ μου, ἔστειλα καὶ μοῦ ἔφεραν μίαν ἅμαξαν ἐπὶ τῇ προφάσει ἐπειγούσης ἐπισκέψεως. Καὶ τώρα θέλετε, κύριε, νὰ μὲ συνοδεύσετε ἕως εἰς τὴν ἅμαξάν μου ;

Προσέφερε μετὰ σεβασμοῦ τὸν βραχίονα εἰς τὴν μητέρα τοῦ Βουλανζέ. Ἐν τῷ μεταξὺ εἷς στρατηγὸς, δεύτερος, τρίτος, προσῆλθον ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον ἀναγνωρίσαντες τὴν μητέρα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐζήτουν νὰ τὴν συνοδεύσουν.

— Εὐχαριστῶ, κύριοι, τοῖς ἀπήντησεν, εὗρον ἕνα κύριον, ὅστις ὑπῆρξε πολὺ καλὸς δι' ἐμὲ καὶ δὲν θὰ ἀφήσω τὸν βραχίονά του. Ὁ κύριος οὗτος ὡδήγησε μέχρι τῆς οἰκίας της τὴν μητέρα ἐκείνου, ὅστις ἐπλήρου τότε τοὺς Παρισίους καὶ ὁλόκληρον τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς φήμης του.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης ἡμέρας ἐδέχθη οὗτος ἕνα ἀξιωματικὸν κομίζοντα ἐπισκεπτήριον τοῦ στρατηγοῦ Βουλανζὲ μετὰ πολλῆς λεπτότητος γεγραμμένον, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου τὸν παρεκάλει νὰ διέλθῃ ἐκ τῆς οἰκίας του. Ὑπήκουσε. Μόλις τὸν εἶδεν ἐρχόμενον ὁ στρατηγὸς τῷ ἔτεινεν ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας καὶ εἶπεν :

— Ἡ καϋμένη ἡ μητέρα μου, εἶναι ἀκόμη συγκεκινημένη. Σᾶς ἐπονομάζει δεύτερον υἱόν της καὶ εἶμαι ὁ πρεσβύτερος, ὁ γέρων πρεσβύτερος, ὅστις σᾶς εὐχαριστεῖ.

Οἱ κλαπέντες ἀδάμαντες τῆς κυρίας Ραττάτση

Ἡ διευθύντρια τῆς «Παρισινῆς ἐπιθεωρήσεως», ἥτις ἐσχάτως δίδει ἑβδομαδιαῖα γεύματα ἐν Ἀμβέρσῃ, δεικνύουσα πρός τινα δημοσιογράφον τὰ πολυτελῆ αὐτῆς κοσμήματα, ἅτινα καὶ βασίλισσα δύναται νὰ ζηλεύσῃ, διηγήθη τὸ ἑξῆς περίεργον ἐπεισόδιον.

Μάγειρός τις εἶχε κλέψει ἄλλοτε παρὰ τῆς κυρίας ταύτης πολύτιμα κοσμήματα, ἅτινα ἐπώλησε κατόπιν πρὸς ἀδαμαντοπώλην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις πάλιν τὰ μετεπώλησεν εἰς τὸν Σουλτάνον, ἀκριβῶς, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Γερμανίας εὑρίσκοντο ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ὁ Σουλτάνος ἀγοράσας αὐτοὺς ἔσπευσε νὰ τοὺς δωρήσῃ πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν τῆς Γερμανίας. Ἡ αὐτοκράτειρα κατόπιν μαθοῦσα, ὅτι οἱ ἀδάμαντες ἀνῆκον εἰς τὴν κυρίαν Ραττάτση ἐσκέφθη νὰ τοὺς ἀποδώσῃ πρὸς αὐτήν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐπετρέπετο, διότι εἶναι δῶρον τοῦ Σουλτάνου.

Ἡ πραγματικὴ ἰδιοκτῆτις τότε ἐκίνησεν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀδαμανταπώλου, ὅστις καίτοι ἀθῶος κατεδικάσθη νὰ ἀποζημιώσῃ αὐτὴν πληρόνων 50,000 φρ.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Βερύκοκα σακχαρόπηκτα. Ἐκλέξατε βερύκοκα ὄχι ἐντελῶς ὥριμα. Σχηματίσατε διὰ μαχαιριδίου τομὴν πρὸς τὸ ἄνω μέρος καὶ ὠθοῦσαι τὸν πυρῆνα πρὸς τὰ κάτω ἐκβάλλετε αὐτὸν μετὰ προσοχῆς, χωρὶς νὰ σχίσητε τὸ βερύκοκον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μείνῃ ὁλόκληρον. Ἕκαστον βερύκοκον οὕτω καθαριζόμενον βυθίζετε ἀμέσως εἰς ψυχρὸν ὕδωρ. Τὰ βράζετε μετὰ ταῦτα μέχρις οὗ μαλακώσουν, ὅτε καὶ τὰ ρίπτετε ἐκ τοῦ ζέοντος εἰς ψυχρὸν ὕδωρ. Ζυγίζετε τότε τὰ βερύκοκά σας, καὶ λαμβάνετε ἴσην δόσιν ζακχάρεως, ἣν καθαρίζετε καλῶς μὲ λευκὸν ὠοῦ, περᾶτε ἀπὸ λεπτὸν ὕφασμα καὶ τὴν ἀφίνετε νὰ βράσῃ, μέχρις οὗ βυθίζουσα ἐν αὐτῇ τρυπητὸν κοχλιάριον καὶ ἀποσύρουσαι αὐτὸ παρατηρεῖτε τὰς ὀπὰς κεκαλυμμένας ἀπὸ στρῶμα ἐλαφρὸν καὶ διαφανὲς ζακχάρεως. Ρίψατε τότε τὰ βερύκοκά σας εἰς τὸ σιρόπιον τοῦτο καὶ ἀφήσατε νὰ βράσωσιν 6—8 λεπτά. Ἀποσύρετε τότε τῆς πυρᾶς καὶ ἀφίνετε ὅλα μαζῆ ἐπὶ 24 ὥρας. Τότε ἀποσύρετε τὰ βερύκοκα καὶ θέτετε τὸ σιρόπι νὰ βράσῃ, μέχρις οὗ σχηματίσῃ κόρδαν, ὅταν τὸ ἀποστάζητε διὰ κοχλιαρίου. Τὸ χύνετε οὕτω ζέον ἐπὶ τῶν βερυκόκων καὶ τὰ ἀφίνετε ὅλα μαζῆ ἐπὶ 24 ὥρας. Ἀποσύρετε καὶ πάλιν τὰ βερύκοκα καὶ ἀφίνετε τὸ σιρόπι νὰ βράσῃ μέχρις οὗ μία ρανὶς αὐτοῦ πίπτουσα ἐπὶ τοῦ ὄνυχος δὲν ἐξαπλοῦται, ἀλλὰ διατηρεῖ τὸν ἀρχικὸν ὄγκον καὶ τὸ σχῆμά της. Ἐνῷ οὕτω βράζει ρίπτετε μέσα τὰ βερύκοκα καὶ τὰ ἀποσύρετε, τὰ ἀποσταλάζετε καὶ τὰ στεγνόνετε ἐντὸς κοσκίνου ἢ τρυπητοῦ πλησίον τῆς πυρᾶς, ἀφοῦ τὰ ἐπιπάσσετε μὲ ψιλὴν ζάκχαριν. Ὅταν ξηρανθῶσιν ἐντελῶς τὰ ἐπιπάσσετε καὶ πάλιν μὲ ἄφθονον ζάκχαριν καὶ τὰ θέτετε ἐντὸς κιβωτίων, χωρίζουσαι τὴν μίαν σειρὰν ἀπὸ τῆς ἄλλης διὰ λεπτοῦ χάρτου. Οὕτω ἔχετε μὲ ἐλάχιστον ἔξοδον διὰ τὸν χειμῶνα βερύκοκα ζακχαρόπηκτα, τὰ ὁποῖα οἱ ζαχαροπλάσται σᾶς πωλοῦν 30 λ. ἕκαστον. Διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου κατασκευάζετε ἀπίδια, ροδάκινα, δαμάσκηνα καὶ κυδώνια.

Ἀμέσως μεγάλη ἔκπληξις ἐφάνη ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας.

— Πολὺ παράδοξον, εἶπε. Πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἀπὸ χθὲς τὸ ἑσπέρας ἡ ψυχρότης τοῦ σώματος ὠλιγόστευσεν ἡ δὲ ἀκαμψία αὐτοῦ ἐξέλιπεν ὅλως.

Δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ εἴπωσι περισσότερα.

Ἐκρούετο ἡ θύρα.

Ὁ κ. Ζερβαὶ ὑπῆγε νὰ ἀνοίξῃ.

Μετ' ὀλίγον ἐφανη εἰσερχόμενος ὁ κ. δὲ Κομβρεμιών, στηρίζων τὴν κυρίαν δὲ Ροσεβέλ, καὶ στηριζόμενος ὑπὸ ταύτης· διότι δύσκολον θὰ ἦτο νὰ εἴπῃ τις, τίς ἐκ τῶν δύο ἦτο μᾶλλον ὠχρός, περισσότερον ἀφανισμένος καὶ πλέον ἀγνώριστος.

— Τὴν κόρην μου ! . . . ἐψέλλισεν ἡ Ναδίνα. Τὴν κόρην μου ! . . . Ἄ ! Θεέ μου ! Τί ἦτον αὐτό ; . . . Τί δυστυχία, Θεέ μου !

Παράφορος ἐκ τῆς θλίψεως, ἡμιθανής, σκοντάπτουσα εἰς πᾶν ὅ,τι ἐτύγχανεν ἐνώπιόν της, ἦλθε καὶ ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης.

Πᾶν ἴχνος συγκινήσεως ἐξέλιπεν ἤδη ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς Φράγκας.

Ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας τὴν χεῖρα τῆς Τερέζας, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις φλογὸς ἐκύτταζε τὴν κόμησσαν.

Ὁ κ. δὲ Κομβρεμιών, μείνας παρὰ τὴν θύραν καὶ στηριζόμενος ἐπ' αὐτῆς, ἐφαίνετο ὡς νὰ ἔμελλε νὰ παραδώσῃ τὸ πνεῦμα.

— Ἡ δεσποινὶς δὲ Ροσεβὲλ βεβαιοῖ, ὅτι ἡ κυρία Ἀνδρέου δὲν εἶναι νεκρά, εἶπεν εἰς τὸ οὖς τοῦ ἀνακριτοῦ ὁ ἀρχηγὸς τῆς δημοσίας ἀσφαλείας.

Ὁ Μαυρίκιος ἀνετινάχθη ὡς ἠλεκτρισθείς.

Ἡ Ναδίνα ἤκουσε κάπως τοὺς λόγους τούτους καὶ διὰ μιᾶς εὑρέθη ὀρθία.

— Ζωντανὴ εἶναι ! . . Ἐπανέλαβεν, ζωντανή ! . . . Δὲν ἀπέθανεν ἡ Τερέζα ! Ἄ ! Θεέ μου ! Θεέ μου ! . . .

Ἡ μορφή της ἐλάμβανεν τὸ χρῶμα τοῦ κηροῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ ἐβαθύνοντο, ἐγένετο τρομακτική.

Ἡ Φράγκα, ἄλαλος, ἐφαίνετο μεταβληθεῖσα εἰς μαρμάρινον ἄγαλμα, καὶ τὴν παρετήρει ὁλοὲν μὲ φλογεροὺς ὀφθαλμούς, ὡς ὀφθαλμοὺς ἀνθρώπου πυρέσσοντος.

— Τὸ βεβαιόνει τοῦτο ἡ δεσποινίς, ἐπανέλαβεν ὁ κ. Ζερβαί, καὶ διὰ τρόπου μάλιστα τοιούτου, ὥστε καὶ ἐγὼ ἤρχισα νὰ ἀμφιβάλλω ἂν εἶναι νεκρὰ ἢ ὄχι.

— Ὦ ! ἐψέλλισεν ἡ κόμησσα, ἡ Φράγκα τὸ λέγει.

— Ὁ δὲ ἰατρὸς τί λέγει εἰς τὴν ἔκθεσίν του, ἠρώτησεν ὁ κ. δὲ Κομβρεμιών. Τὴν εἶδα, ἀλλὰ δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον . . .

— Κατὰ τὸν ἰατρὸν ἡ κυρία Ἀνδρέου εἶναι νεκρά, πραγματικῶς νεκρά. Τὸν θάνατον δὲ ἐπέφερε, κατ' αὐτόν, τὸ φοβερὸν κτύπημα τὸ ὁποῖον ἔλαβεν εἰς τὴν κεφαλήν.

Ἡ Ναδίνα παρεδόθη εἰς λυγμούς.

— Ἄ ! ἀτυχὴς Τερέζα, ἐπανελάμβανε, ἄ ! χρυσῆ μου κόρη. Ἤλπισα πρὸς στιγμὴν ὅτι θὰ σὲ ἀπολαύσω πάλιν . . . Ἀχ ! σὲ ἔχασα ! Τί πικρὰ ἀλήθεια ! . . .

«Ἄ ! ἂν μὲ ἤκουες . . . ἂν μὲ ἤκουες, ἀπὸ πόσας θλίψεις, ἀπὸ πόσα δεινὰ θὰ ἐγλυτώναμεν !

Οἱ λυγμοί της ἐγίνοντο σπασμωδικοὶ ἤδη.

Ὁ κ. δὲ Κομβρεμιὼν στηριζων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν δύο χειρῶν του, ἐφαίνετο βυθισθεὶς βαθέως αὖθις εἰς τὰς ζοφερὰς σκέψεις του.

Αἴφνης ἀντήχησεν ἡ φωνὴ τῆς Φράγκας.

— Μὴ ἀνησυχεῖτε, κυρία, εἶπε βραδέως προφέρουσα ἑκάστην συλλαβήν· μὴ κλαίετε ἐν τόσῃ ἀπελπισίᾳ τὸν θάνατον τῆς ἀδελφῆς μου. Ἡ Τερέζα ζῇ. Τὸ βεβαιῶ καὶ πάλιν, καὶ ὁρκίζομαι, ὅτι ζῇ.

Ἡ Ναδίνα ἐθεώρησεν τὸ θῦμα μετὰ μεγαλειτέρας προσοχῆς, καὶ κατέβαλλε μεγάλην πρὸς τοῦτο προσπάθειαν.

Χονδρὰ δάκρυα κατέρρεον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν της ἐπὶ τῶν ὠχροτάτων αὐτῆς παρειῶν, καὶ ἡ θέα της παρουσίαζε τῷ ὄντι ἄνθρωπον διατελοῦντα ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἀπελπισίᾳ.

— Θέλω νὰ σὲ πιστεύσω, Φράγκα, ἀλλ', ἀλλοίμονον ! . . .' Αλλοίμονον ! δὲν εἶνε δυνατόν !

«Ἄ ! Τερέζα μου, ἐξηκολούθησε, κόρη μου ἀκριβή . . . Ἀχ ! ἂς ἦτον τρόπος νὰ σ' ἀναστήσω ! . . . Μὲ πόσην εὐχαρίστησιν θὰ ἐθυσίαζα ἀμέσως καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν μου !

Ἐν τούτοις ἡ μεγάλη της ἐκείνη ἀπελπισία ἐφαίνετο ἔχουσα ἀλλόκοτα διαλείμματα οὕτως εἰπεῖν. Ἡ θλίψις της ἐξέσπα διὰ μιᾶς· μετὰ μίαν στιγμήν, ὡσὰν νὰ ἐπρόσεχε νὰ διορθώσῃ ἢ νὰ συμπληρώσῃ ὅ,τι εἶχεν εἰπεῖ. Ὑπὸ τὰ θλέμματα δὲ τῆς Φράγκας τὰ ἀτενῶς προσηλωμένα ἐπ' αὐτῆς, ἐφαίνετο ὡς κλονιζομένη.

(Ἀκολουθεῖ).